

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Verlenging contract	TELEFOONNUMMER	+31636105207
DATUM	accountant	E-MAILADRES	francoise.beugelsdijk@provinci
	20 september 2023		e-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1400676291-4505	DOMEIN/OPGAVE	SGU
VAN	Françoise Beugelsdijk	TEAM	TSG
		PORTEFEUILLEHOUDER	Bakker
BIJLAGE	geen		

Gevraagde besluiten:

1. De opties tot verlenging van het contract met de accountant te lichten en het contract te verlengen met twee jaren ten behoeve van de controle van de jaarrekening boekjaar 2023 en 2024;
2. In te stemmen met de vaste vergoeding van 390.000,- euro (excl. BTW) per jaarrekeningcontrole.

Inleiding:

Provinciale Staten hebben in hun rol als opdrachtgever, ter ondersteuning van hun controlerende rol, een accountant aangesteld en gecontracteerd. Er is hiervoor enige jaren geleden een aanbestedingsprocedure afgerond waarbij een contract is afgesloten met de looptijd 1 januari 2019 tot en met 31 december 2023. In deze overeenkomst is de mogelijkheid opgenomen om de gegunde opdracht tweemaal tegen dezelfde voorwaarden te verlengen voor telkens 12 maanden. In de Financiële Auditcommissie (verder FAC) van 10 mei jongstleden is gesproken over de wenselijkheid om of een nieuwe aanbestedingsprocedure te starten, dan wel gebruik te maken van de opties tot verlenging (formeel: "de opties tot verlenging te lichten").

De FAC heeft een voorkeur uitgesproken voor zowel het verlengen van het huidige contract voor twee jaren (dus boekjaren 2023 en 2024) als het gelijktijdig opstarten van een Europees aanbestedingsprocedure om tot een tijdige contractering van een accountant te komen met ingang van boekjaar 2025. Het huidige contract voorziet in een verlengingsoptie van twee keer één jaar. Voorgesteld wordt om deze twee jaar in één keer af te roepen om zo rust en ruimte te creëren om een gedegen aanbestedingsprocedure te starten.

In dit statenvoorstel wordt voorgesteld om de verleningsopties te lichten en daarmee het contract met de huidige accountant PwC te verlengen.

Juridische en andere relevante kaders:

Het huidige contract kan onder dezelfde voorwaarden tweemaal worden verlengd met een periode van telkens 12 maanden. Relevant is echter wel of het contract aanbestedingsrechtelijk gezien dan nog rechtmatig is.

Uitgangspunt in de Aanbestedingswet is dat een lopend contract enkel mag worden gewijzigd op basis van de expliciet in de Aanbestedingswet genoemde gevallen. Een contract wijziging die niet in lijn is met de genoemde gevallen, wordt aangemerkt als een wezenlijke wijziging wat leidt tot de verplichting om opnieuw aan te besteden. In het geval van het contract met de accountant is bekend dat er veel meer is gedeclareerd door PwC voor de controles van de jaarrekening dan oorspronkelijk aangeboden in haar winnende aanbidding. De vraag die voorlag was of hiermee sprake was van een wezenlijke wijziging. Op basis van intern onderzoek is geconcludeerd dat er geen sprake is van een (onrechtmatige-) wezenlijke wijziging, ook niet nu bekend is dat PwC meer gedeclareerd heeft voor de controles van de jaarrekening dan oorspronkelijk aangeboden in haar winnende aanbidding. Deze conclusie is gebaseerd op basis van de formulering in de aanbestedingsstukken en de inschrijving van PwC Dit zal hieronder kort worden toegelicht.

Ten tijde van de inschrijving van PwC (aanbestedingsproces 2018) is een geraamde tijdsbesteding (1.527 uren) en daarmee een geraamde vergoeding van 180.000 euro (jaarrekening controle) aangeboden. In de aanbestedingsleidraad en de inschrijving komt naar voren dat de controlewerkzaamheden jaarlijks vooraf worden afgestemd tussen de opdrachtgever (FAC) en PwC. Dit omdat ieder jaar moet worden bepaald welke werkzaamheden door PwC worden uitgevoerd en welke door de provincie Utrecht zelf worden uitgevoerd. Deze voorbereiding resulteert jaarlijks voorafgaand aan de controlewerkzaamheden van de betreffende jaarrekening in een 'budgetvoorstel' c.q. 'controleplan'.

Contractueel betekent dit dat opdrachtgever (FAC namens Provinciale Staten) en opdrachtnemer (PwC) jaarlijks overeenstemming moeten bereiken over de feitelijke inzet van opdrachtnemer voor het uitvoeren van de controlewerkzaamheden voor de betreffende jaarrekening. Bij meer ureninzet vanuit opdrachtnemer zal dit vooraf met opdrachtgever (FAC) moeten zijn overeengekomen en kan op basis van de werkelijke inzet maximaal voor die uren worden gefactureerd.

De interne financiële beheersing bij de provincie Utrecht is vanaf de start van de overeenkomst met PwC niet optimaal geweest vanwege verschillende interne oorzaken. De startperiode van PwC kenmerkte zich door het gelijktijdig moeten doorlopen van twee jaarrekeningprocessen, voortkomend vanuit het Uithooflijndossier en het daar bijhorende fraudeonderzoek. De processen en systemen waren op onderdelen nog niet goed op orde, de informatievoorziening moest nog worden verbeterd. Daardoor is voor de provincie Utrecht een hoger risicoprofiel gaan gelden op basis waarvan de laatste jaren extra controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd. Bovendien zijn er veel personele wisselingen geweest en was er sprake van onderbezetting bij afdeling Financiën, waardoor ook daardoor meer gegevensgerichte werkzaamheden door PwC moesten worden uitgevoerd om tot een deugdelijke grondslag voor het accountantsoordeel te komen. Tot op heden heeft de provincie Utrecht nog een risicoprofiel waarmee de controlewerkzaamheden meer inzet vergen dan aanvankelijk (ten tijde van de aanbesteding) werd verwacht en verwacht had kunnen worden. Ondanks de verbetermaatregelen die vanuit de provincie Utrecht zijn ingezet, is de interne beheersing nog niet op het gewenste/optimale niveau en dit is een belangrijke oorzaak dat PwC meer uren nodig heeft om de controlewerkzaamheden conform de geldende wet- en regelgeving uit te kunnen voeren.

Uit de aanbestedingsstukken (inclusief Nota van inlichtingen) en de overeenkomst met PwC blijkt voldoende dat er een afhankelijkheid c.q. verband bestaat tussen de interne beheersing van de provincie Utrecht, de omvang van de te controleren (SISA) regelingen en de benodigde werkzaamheden voor de controle van de jaarrekening. Daarmee wordt geconcludeerd dat de jaarlijks aanvullende overeengekomen ureninzet van PwC direct van invloed is op de jaarlijkse vergoeding voor de jaarrekeningcontrole. De 'vaste vergoeding' van 180.000 euro per jaar kan op rechtmatige wijze worden gewijzigd, mits de overeengekomen systematiek (urenverantwoording en goedkeuring voorafgaand aan de controlewerkzaamheden) wordt toegepast. Dat wil zeggen, PwC stelt een 'budgetvoorstel' c.q. 'controleplan' op en geeft een onderbouwing op de benodigde (aanvullende) ureninzet. Indien het FAC de onderbouwing valide acht, kan zij haar goedkeuring geven op de (aanvullende) ureninzet wat boven de 1.527 uren uitkomt. Zolang deze systematiek wordt gevolgd is een verhoging van het aantal ureninzet aanbestedingsrechtelijk toegestaan en is geen sprake van een wezenlijke wijziging, zoals bedoeld in artikel 2.163g lid 1 Aanbestedingswet.

Argumentatie:

Naast dat er op grond van het aanbestedingsrechtelijke onderzoek de conclusie is getrokken dat het verlengen van het contract met PwC als rechtmatig wordt beschouwd, wordt aanvullend de volgende argumenten aangedragen om over te gaan tot verlenging:

1. De samenwerking met deze accountant wordt ambtelijk, bestuurlijk en door Provinciale Staten als prettig ervaren, en deze accountant is goed bekend met de vraagstukken van deze organisatie, er is dus belang bij continuering van de relatie;
2. De markt van accountants voor provincies (en gemeenten) is beperkt en moeilijk, het is dus belangrijk dat voorafgaand aan een nieuw aanbestedingstraject een uitgebreide marktconsultatie wordt uitgevoerd. Het wordt daarom afgeraden om de opties tot verlenging niet te lichten.
3. Een aanbestedingsprocedure ten behoeve van de controle van het boekjaar 2023 kan niet tijdig worden afgerond en heeft als daarbij als groot risico dat ingeboet wordt aan kwaliteit van de procedure omdat er tijdsdruk ontstaat;
4. Ondanks dat de accountant meer declareert dan origineel overeenkomen, is een nieuw contract opstellen tijdrovend en riskant. Alleen al gezien de prijsontwikkeling en inflatie is het duidelijk dat een dergelijk tarief uit 2019 niet realistisch is. Ook omdat de interne organisatie nog meer nodig heeft dan oorspronkelijk gewenst en beoogd. De kans is daarmee aanwezig dat een nieuw contract zal leiden tot hogere kosten.
5. De werkzaamheden van de accountant zijn tussen afsluiten van het contract en nu wel anders geworden en daarnaast zijn de vooraf beoogde verbeteringen in de interne organisatie niet geheel uitgekomen. Zo kan de accountant bijvoorbeeld onvoldoende steunen op systemen om systeemgericht te kunnen controleren. Daarnaast ontvangt de provincie steeds meer specifieke uitkeringen (SPUK's), die soms pas laat in het jaar door het Rijk worden toegekend en tot extra controlelasten leiden. Afgesproken is om de extra uren die dit kost apart te begroten.

Doelenboom:

-

Brede welvaart indicatoren:

-

Kijk ook door de Sociale bril:

-

Participatie:

-

Financiële consequenties:

Bij de zomernota 2023 is voorgesteld om het accountantsbudget ten behoeve van de jaarrekeningcontrole voor het boekjaar 2023 te verhogen. Een zelfde voorstel is ook in de kadernota opgenomen voor 2024 en verder. Daarmee is het budget en wat door de accountant in rekening wordt gebracht, in balans.

Vervolg:

De verlenging van de overeenkomst met PwC wordt administratief afgehandeld.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters

Besluit

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 20 september 2023.

op het voorstel van de Griffie

met nummer UTSP-1400676291-4505,
van afdeling SGU, team TSG.

overwegende dat:

Het huidige contract met accountantskantoor PwC voorziet in een verlengingsoptie van twee keer één jaar. Het in één keer af roepen van deze twee jaar op basis van onderzoek niet onrechtmatig is en de verlenging rust en ruimte creëert om een gedegen Europese aanbestedingsprocedure te starten om zo tot een tijdige contractering van een accountant te komen met ingang van controle boekjaar 2025.

Besluiten:

- 1 Het contract met de accountant te verlengen met twee jaren ten behoeve van de controle van de jaarrekening boekjaar 2023 en 2024;
- 2 In te stemmen met de vaste vergoeding van 390.000,- euro (excl. BTW) per jaarrekeningcontrole.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters